

OBSAH

Úvod

11

První část

IKONOKLASMUS: OBDOBÍ STAROVĚKU

Kapitola 1

Filosofická kritika obrazu

21

I. Předehra: „civilní teologie“

21

II. Počátky filosofie

25

Před Platónem

25

Platón

32

A. božské

32

B. obraz

34

C. umění

36

D. obraz božského

38

Aristotelés

42

III. Pozdní filosofie

47

Cicero

47

Plótínos

50

IV. Přetrvávání pohanského obrazu

56

Kosmický bůh

57

Teurgie a magie

59

Politický bůh

61

Kapitola 2

Biblický zákaz

67

I. Zákaz Tóry

67

Texty

67

Koncept modlářství

68

Modlářství v Izraeli

70

<i>Polemika</i>	71
<i>Smysl</i>	72
II. Židovská a muslimská interpretace	76
<i>Židovská interpretace</i>	76
<i>Islám</i>	79
III. K obrazu a k podobnosti	84
<i>Filón</i>	84
<i>Svatý Pavel</i>	86
IV. Obraz Boha: čtyři Otcové	88
<i>Irenej: tělesný obraz</i>	89
<i>Órigenés: neviditelný obraz</i>	94
<i>Řehoř z Nyssy: prchavý obraz</i>	98
<i>Augustin: inspirace básníka</i>	102

Kapitola 3

Spor o obrazy **109**

I. Produkce křesťanských obrazů	109
II. Ikona a dogma	114
III. Obrazoborectví: pro et contra	122
<i>Argumenty ikonoklastů</i>	122
<i>Ortodoxní odpovědi</i>	124
IV. Ikona	129
<i>Ambice ikony</i>	129
<i>Zkoumání ambic</i>	137

Druhá část

ŘÍMSKÝ MÍR OBRAZU

Kapitola 4

Středověk **147**

I. Dopis Serenovi	147
II. Karolínské knihy	148
III. Relikvie	150
IV. Bernard a Pseudo-Dionýsios	150
V. Bonaventura	152
VI. Tomáš Akvinský	155
<i>Umění a jeho morálka</i>	155
<i>Krásno: rozkoš a claritas</i>	156
<i>O jedné poznámce Umberta Eca</i>	158

<i>Vratkost tomismu</i>	159
<i>Kult obrazů</i>	160

Kapitola 5

Renesance a baroko	163
I. Potvrzení umění a umělce	163
II. Posílení starých bohů	166
III. Kolem tridentského koncilu	170
IV. Aféra Krescencie z Kaufbeufen	171
V. Oslava obrazu	174

Třetí část

IKONOKLASMUS: MODERNÍ DOBA

Kapitola 6

Nová teologie obrazu	181
I. Tři ikonoklasté	181
<i>Kalvín</i>	181
<i>Pascal</i>	186
<i>Kant</i>	188
II. Hegel: nostalgie po obrazu	197
<i>Bůh je středem</i>	198
<i>Obraz božského</i>	200
<i>Obraz boha</i>	204
<i>Obraz Boha</i>	206
<i>Vyčerpání božského obrazu a konec umění</i>	209
<i>Ve stínu Kanta a Hegela</i>	214

Kapitola 7

Práce nové teologie	221
I. Francouzská výjimka v 19. století	221
<i>Stabilita francouzského umění</i>	221
<i>Tři vznešenosti</i>	224
<i>Delacroix</i>	227
<i>Francouzská estetika</i>	229
<i>Baudelaire</i>	232
<i>Fromentin</i>	237
<i>První generace impresionistů</i>	239
<i>Pomalý zánik francouzské výjimky</i>	243

II. Náboženské umění v 19. století	249
Co znamená: „náboženské umění“?	249
A. umění určené pro kult	249
B. malířství religiózních duší	251
C. náboženský obsah světského malířství	254
Ve Francii	257
A. náboženské umění v 19. století	257
B. Saint-Sulpice a L'Art sacré	262
C. světská ortodoxie	265
V Anglii	266
A. zbožnost prerafaelitů	266
B. agonie P.R.B.	269
V Německu	274
A. nazaréni	274
B. druhá vlast: Friedrich	275
III. Symbolistní religiozita	282
Schopenhauer	284
A. umění a génius	285
B. vznešené, hezké a konec námětu	287
C. gnosticismus pro umělce	289
Hrůza ze světa	291
A. Jaké posvátno?	293
B. primitivismus	295
C. esoterismus	298

Kapitola 8

Ruská revoluce	305
I. Estetická výchova Ruska	305
Cézanne jako kryptoabstrakcionista	305
Surrealistická odbočka symbolismu	308
Ruské předměstí	309
II. Duchovno: Kandinskij	315
Kandinského kariéra	315
„Pohledy na minulost“ (1913)	320
„O duchovnosti v umění“	324
A. na úsvitu „velké duchovnosti“	324
B. vnitřní nutnost a abstraktní umění	327
C. interpretace Michela Henryho	331
Hybris a impotence	335

III. Supremacie: Malevič	340
<i>Směřování k suprematismu</i>	340
<i>Černý čtverec a Bílý čtverec</i>	344
<i>Estetická gnose</i>	347
<i>Post-scriptum</i>	355
 Závěr	 359
Poznámky	363
Poznámka překladatele	391
Použitá literatura	393
Jmenný rejstřík	395